1e Jaargang, nummer 2, 18 september 2025

CALVIJN

Blad voor kerkgeschiedenis, rond de RV-Bijbel. Uitgave : Visseristische School i.s.m. ICS, Instituut voor Calvinistische Studiën

In dit nummer : Het evangelie van Calvijn V, en Het evangelie van C. Steenblok

---

HET EVANGELIE VAN CALVIJN V

Calvijn's loonleer was tweeledig. Er was afstemmingsloon voor hen die niet zomaar navolgden, maar zich lieten leiden, en er was afleggingsloon voor hen die in de krijgsdienst des Heeren waren. De arme Lazarus stond hiervoor model in de leer van Calvijn, als een beeld voor de armoedsbewusten, de ware armen, als antistof tegen het van zichzelf overtuigde Laodiceaanse wereldrijk. Het aansluiten bij de minderheden, dat was de weg. Het voor de wereld dwaze en verworpene, dat was door de Heere uitverkoren, stelde Calvijn. Buiten het Lazarus model moest Calvijn vaak niets weten van loon. Lazarus was door zijn armoedsbewustzijn, door zijn ballingschap hierin, als afgestemde arbeider in de wijngaard. Hij volgde niet zomaar na, maar liet zich leiden. Dat was tegelijkertijd ook een groot lijden, Jobitisch. Het was een grote beproeving, maar de arme Lazarus hield stand. Er was een grote kloof tussen de arme Lazarus en de rijke, Laodiceaanse wereld, ook in het hiernamaals. Zo ging Lazarus tot de schoot van Sarah.

Mattheus was voor Calvijn een beeld van de uittocht uit Laodicea, uit het tolhuis. Hij werd ook Levi genoemd. Iedere rijke zou deze kloof moeten overgaan, maar het is een smal pad, en zeer zeker een lang pad, waarin de rijke niets zomaar toegeworpen krijgt, zelfs geen waterdruppel of broodkruimel. Hij moet namelijk aan zichzelf sterven, de diepte ingaan, onder ogen komen wat hij de armen in de onderwereld heeft aangedaan. Hij moet alles eerst doorleven. Jezus sprak dat diegenen in de gevangenis moeten blijven en gefolterd worden totdat ze de schuld volkomen hebben betaald.

Calvijn waarschuwt tegen ijdele en opgeblazen belijdenis van het evangelie, en vergelijkt het met een huis dat wel schoon is, maar niet hecht. Hij stelt dat de echte godsvrucht van de valse godsvrucht alleen maar in de beproeving te onderkennen is. Vandaar de noodzaak het kruis te dragen en de pin in het vlees te accepteren, want het zijn kenmerken op het smalle pad.

Calvijn waarschuwt ertegen hoe groot de ijdelheid van het menselijke verstand is. Hij wijst op het belang van zo diep in het binnenste te graven, als mijnenwerk dus, dat de school van zelfverloochening wordt bereikt. (Verkl. Mattheus 7:24)

Calvijn waarschuwt voor de valse roemtaal van de huichelaren. Hij noemt ze durfals die zich van alles durven aan te matigen. Telkens weer zijn ze grenzen over gegaan, waarmee ze zich vleien. Hij noemt het bouwen op zand. Er is geen fundament. Ze zijn valselijk schoon, niet hecht. Ze geven geen aandacht aan de wortels, ze gaan niet diep. Ze hebben geen zelfverloochening geleerd. Toch beroemen ze zich erop dat ze pilaren van de kerk zijn. Ze hebben valse namen. Door hun gevlei bedriegen zij, met ijdel vertoon. Calvijn zegt dan dat hun blote, uiterlijke belijdenis, hoe schitterend aanzien het ook bij de mensen heeft, van geen betekenis is. Hij zegt dat ze maskers dragen en in dronkenschap verkeren. Het volk moet daarom op de hoede zijn. Het zijn dronken slaapwandelaren, zegt Calvijn. Hun woorden en hun daden zijn niet hetzelfde.

Met een ik weet niet wat voor een masker van gestrengheid des levens weten zij de schone schijn op te houden, zegt Calvijn. Zo werken de allerergste verleiders. Calvijn gaat diep. De hedendaagse kerk zou de toets niet kunnen doorstaan. Men is afgedreven, maar velen willen terug. We gaan terug, maar dan moeten we het werk van Calvijn wel verdiepen. Ergens was de kerk vastgelopen, en dat heeft er ook mee te maken dat men het werk van Calvijn niet voldoende verdiept heeft, en het te simpel heeft voorgesteld. Zijn begeleidende geschriften werden niet veel gelezen, omdat het nogal veel was. Toch wees Calvijn erop hoe belangrijk het was om naast de Institutie ook zijn commentaren te lezen. De kloof moest overbrugt worden. Er moest nuance komen, en richting. Zeker moest er ook astemming komen, opdat de mens tot ware aflegging kon komen. Dat is het twee-voudige hemelse loon waar Calvijn over sprak.

Niet zomaar navolgen, maar geleid worden, afgestemd zijn, daar bleef Calvijn op hameren, als een Noach voor zijn tijd. Er was een bron des levens nog ergens in de diepten van de overgeërfde bron des doods. Ook Calvijn had daar mee te strijden. In zijn veelheid van woorden liet hij uiteindelijk de weg zien. Hij wilde het niet te gemakkelijk voorstellen, niet te goedkoop maken. We zien de oudere, gematigde Calvijn strijden met de jongere, meer fanatieke

Calvijn. Deze gestaltes wisselden elkaar af. In de Institutie zien we meer de jongere, fanatieke kant van Calvijn, en in de commentaren meer de wijzere, volwassenere Calvijn die het kan relativeren en nuanceren. Vandaar dat het belangrijk is het gehele werk van Calvijn te kennen, tot de context ervan te komen. Dat is zeker niet makkelijk. Calvijn is een zeer ingewikkelde man. Hij had van iets genomen wat hij zelf ook niet altijd kon overzien. Hij werd door verschillende dingen gedreven, dus we moeten het goed doorziften.

Het is wat we de visseristische school noemen. Van calvinisme tot visserisme. Het is het verdiepen, en waar nodig is herzien, van de calvinistische leer. Het visserisme is de bovenbouw van het calvinisme, zij die diep zijn gegaan in het werk van Calvijn, en de kerkgeschiedenis daaromtrend hebben doorgrond. Zo mogen de verstoppingen loskomen. Overal breken de wateren des hemels dan los om alles schoon te spoelen, de mens dieper te nemen.

Calvijn hamert erop in zijn bespreking van Mattheus 7 dat de kloof tussen hart en mond overbrugt moet worden, opdat de woorden vanuit het hart komen. Daarbuiten is er geen zin. Ook het hart kan bedriegelijk zijn, en er kunnen verborgenheden in het hart zijn die men probeert achter te houden. Vandaar dat ook de kloof tussen God en het hart overbrugd dient te worden. Daartoe is Calvijn een gids. De gids heeft zeker zijn valkuilen en valstrikken. Vandaar dat er ook nog een gids bij de gids dient te zijn, een gids bij Calvijn, bij het calvinisme.

Calvijn hamert erop hoe zeer de mens geneigd is tot ijdelheid. Ieder mens is van nature zeer vindingrijk in het bedriegen van zichzelf. Calvijn hamert erop dat de vijand altijd bezig is met het spannen van strikken om de eenvoudigen en roekelozen erin te vangen. Daarom hamert Calvijn erop om ijverig op de hoede te zijn. Hij roept op tot waakzaamheid. Er wordt jacht bedreven. De mens is prooi op deze jachtvelden. Hij komt dan tot één van zijn grootste punten : het volbrengen van de krijgsdienst. Calvijn hamert erop dat het de wil des Heeren is dat de kerk in deze wereld ‘door aanhoudende strijd geoefend wordt.’ Laten wij dit goed tot ons doordringen. Het zou zot zijn om dan niet allereerst tot de krijgsschool te gaan, om op de hoogte te komen over hoe groot de vijand is, de afmetingen, en wie en wat de vijand is. Vaak is dat de ijdelheid. Deze gaat gepaard met een enorme hebzucht, waardoor we met een enorm beest hebben te maken wat overwonnen dient te worden. Het is niet anders. Voor Calvijn is het leven een strijd. Die kan alleen gewonnen worden als men hierin geoefend wordt door deze strijd ten einde toe te volbrengen. Er is anders geen hoop. In de aanhoudende strijd in de ijver des Heeren is er hoop. Het is één van de belangrijkste punten die Calvijn probeert over te dragen. Hij waakt over de gemeente, en wil de gemeente opwekken, want zij zijn diep tot in de doden neergedaald, door hun boze natuur. Dat zit in ieder mens, en moet eruit. Daartoe is Calvijn wachter, en aanvoerder in de strijd. Ontwaken en waken, afgestemd zijn en geleid worden. Calvijn is zich bewust van zijn taak. Waar ging het dan mis ?

Calvijn reikt deze sleutel aan : leerzaamheid en weerstandbieding. Zij kunnen niet zonder elkaar bestaan. Wij moeten hierin ijverig waken met standvastigheid. Wij zijn leerlingen, wachters en soldaten. Dat is in de leer van Calvijn een belangrijk driesnoer. Als we dat driesnoer in ons laten verbreken dan komen we nergens. Het is het driesnoer van de volbrenging van de krijgsdienst des Heeren. School, wachterschap en soldatenschap. Alleen zo kunnen de bruggen gebouwd worden over de diverse klofen.

Calvijn beschrijft de standvastigheid als een kleed wat aangedaan moet worden. Het komt er op aan zorg te dragen dat men zich niet door zichzelf laat bedriegen. Het geheel is dus een zorgstelsel van Calvijn. Men moet zich niet door achteloosheid laten bedriegen. Hierin is het gebed om onderscheiding van belang, zegt Calvijn. En onder de aanvallen van de vijand dienen wij stoutmoedig voorwaarts te trekken. De wolven in schaapskleederen hebben geen gebrek aan schoon gekleurde voorwendsels, maar Calvijn hamert erop dat men de vijand grondig moet onderzoeken. Ken uw vijand door en door als u er doorheen wil komen, als u de strijd wil winnen, wil volbrengen.

Calvijn somt wat vijanden op : ijdel vertrouwen en zorgeloosheid. Het is van belang deze dingen af te leggen om door de enge poort te kunnen gaan. Zorgelozen komen daar niet doorheen. Er moet een zekere paniek zijn. Men moet zorg dragen en waken, niet zomaar ontwaken. Men moet komen tot hechting in school, niet zomaar wachterschap. (Verkl. Lukas 13)

Nalatigheid is een andere grote vijand in de leer van Calvijn. Vandaar dat hij zeer diep op deze dingen ingaat. Men moet door de enge poort gaan, terwijl velen geen voet verzetten. De deur zal op een gegeven moment dichtgaan, dus het wachten op metgezellen zou een strik vormen, en dan komt men voor een dichte deur te staan. Is dat niet vreselijk ?

De dichte deur is een feit. Daar spreekt ook de nieuwe bijbel over.

Tussen het komen van de tweede en derde afgezant in Buli 8 zien we :

19. En een stem sprak: 'De tijd van genade is voorbij. Het is nu te laat voor degenen die zich niet hebben afgewend van hun zonden.'

We kunnen het ons bijna niet voorstellen. De wereld zal niet altijd door kunnen blijven zondigen. Er is niet

altijd maar genade, maar ook gerechtigheid, einde van seizoenen, einde van tijdperken. Die moeten er wel zijn. Soms moeten de deuren wel dichtgaan, en moet men de gevlogen ervan dragen. Daar komt men niet zomaar onder uit. Calvijn hamert er ook op.

Belech 9 zegt :

51. De wilde jongens dragen messen. Ze zijn boos op de stad, en hebben geen genade met al die verschrikkelijke beelden waarmee ze vanaf kind zijn werden opgezadeld. Er is geen genade meer. Het genade tijdperk is voorbij. Nu verwoesten ze meedogenloos deze beelden, als de beeldenstorm van de zestiger en zeventiger jaren, en dit ging door in de tachtiger jaren.

Calvijn laat ook het mengsel zien van genade en gerechtigheid. Ze wisselen elkaar af. Als het oordeel des Heeren opkomt, nadat het lang is uitgesteld, dan zal het vreselijk zijn, maar het zal zich ook weer matigen. Het is iets eeuwigs, oftewel iets volkomen, maar het zal zich ook nuanceren, en relativeren. De wilde jongens hangen dit wilde calvinisme aan. Het zijn visseristen. Ze hebben het verdiept. In die zin is er geen genade voor de oude vormen. Het zal niet blijven zoals het was. Er zal een andere kijk opkomen.

We lezen verder in Buli 8 :

20. En de derde afgezant trad naar voren en begon op de trommel te slaan, terwijl degenen die zich in de zonde hadden verhard aan de voeten van de afgezant vielen.

De oude vormen die waren dichtgegroeid, verstoppingen, worden onderworpen aan de hogere vormen, aan de veel oudere vormen die men had dichtgegooid. We zien daarna dat met de komst van de vierde afgezant de geboden worden geopenbaard.

Zoveel menselijke wetten zullen ontwaken tot hun hogere betekenis, en niet meer afgestemd zijn tot het letterlijke, maar tot de diepere betekenis, de diepere zin, om zo daardoor geleid te worden en daarvoor te werken. Alles zal medewerken ten goede. Calvijn is hiervoor opgetrommeld. Hij kreeg iets door voor de kerk, maar het moest nog geduid worden. Calvijn is te groot om zomaar opzij te schuiven. Er moet mee geworsteld worden. Men moet tot de bronbetekenis komen.

Zo staat Calvijn als een paal boven water, in woeste golven. Het Woord was vlees geworden, maar nu moet het geestelijk worden.

Het vlees vleit zich graag, zegt Calvijn, en maakt daarom graag gemakkelijke wegen. Dat beloven ze zichzelf en zo veroorloven zij zichzelf alles.

Buitensluiting is nodig om hen die zichzelf de eeuwige erfenis zeker hebben gewaand te doen losmaken van valse gerustheid, zegt Calvijn.

Het behoort tot de tucht des kerks. Soms gaan de deuren dicht. Voor het vlees moet de deur voor altijd dichtgaan, opdat het vlees zal sterven. Dat mogen we zeker niet oeverloos projecteren. Uiteindelijk is de hel de baarmoeder in de grondteksten, en zo ook in de nieuwe bijbel, waarin de vleselijke schil zal breken, opdat de vrucht tot wedergeboorte zal komen. Hierin is de Heere niet overmatig wreed, maar zal moeten gebeuren wat nodig is, niets meer en niets minder. Het ‘overstraffen’ is een menselijke kwaal. Dat heeft niets met de gerechtigheid des Heeren te maken.

Laten we achtgeven op de tekst uit Stranden 18, vlak voordat het boek Buli begint in de nieuwe bijbel :

3. Geestelijke oorlogvoerders zijn geen blinde vuistvechters die er met de lompe bijl maar op loshakken, maar ze zijn teder en zachtmoedig. Ze willen anderen geen pijn doen, maar moeten alleen het noodzakelijke doen.
4. Ze wensen de andere geen kwaad toe, maar moeten alleen doen wat ze moeten doen om de mensheid te redden.
5. Ze strijden tegen het vlees. Ze willen het vlees geen pijn doen, maar doen alleen het hoognodige.
6. Het vlees is sadistisch, leeft door het pijn doen van anderen, of juist door helemaal geen pijn te doen, om de mensheid te doen verdoven, om zo alle macht te nemen.

Hierop is ook het calvinisme gebouwd. Calvijn is zeer voorzichtig in de eschatologie. Hij roept hierin alle ijdele nieuwsgierigheid en overmaat van strafzinnigheid terug. Het is het vlees wat altijd maar wil straffen, en hierin geen maat en restrictie meer kent. De kerk heeft zich op de troon van de hel gezet, niet meer wetende waartoe de hel oorspronkelijk was bedoeld : als tuchtmiddel, als geneesmiddel, als zorgmiddel, als middel van de opvoeding, als middel van onderwijs, oftewel als baarmoeder, als voorgevel van de hemel.

Ook Jezus en de oude profeten daalden ter helle, net zoals Calvijn diep tot de onderwereld ging. Hierin leert de mens afstemming en aflegging. Dit is wat de beproeving is. Er zijn tijdelijke straffen voor de mens, en eeuwige straffen voor het vlees, omdat het vlees het zaad is wat moet sterven. Er moet volkomen met het vlees afgerekend worden, maar daarin moet de mens beseffen dat er ook met het vlees gerekend zal worden, want het vlees is slechts een voorstadium. Alle vlees zal medewerken ten goede en veranderd worden. Oh, dat men zicht op deze dingen zal krijgen als de kennis zal vermeerderen, en de kennis des Heeren de gehele aarde zal vervullen.

Hiertoe was Calvijn gekomen, niet als afgod. Hij was vriend en vijand. Ook

David was dat. Ook Mozes. Zij waren onderdeel van een hoger hemels werk wat nog verstaan diende te worden.

Er moest een verklaring van buitensluiting zijn. De buitensluiting is de feutus. Men kan niet binnenkomen zonder eerst buiten te zijn geweest. Het is een hemels middel des Heeren. Zo zal alle valse gerustheid afsterven, want die verdwaasde de mens en deed de mens dwalen. Dat deze verklaring is uitgebuit door wolven voor het marktwezen is bekend. Wij zijn er allen van op de hoogte. Daarom waarschuwde de sobere Calvijn ook dat de prediker niet moest leven voor loon.

Calvijn zegt niet zomaar dat men door de enge poort moet gaan, maar vermaant om te strijden om in te gaan door de enge poort. Door het strijden of trachten betekent dat we alleen door grote en zware moeilijkheden het eeuwige leven deelachtig kunnen zijn. De nieuwe bijbel laat zien dat het gelijkenissen zijn. Het zijn de elementen van het eeuwige leven die nog niet begrepen zijn. De mens gaat er alvast doorheen, en zal het later pas begrijpen.

Calvijn noemt dit de strijd tegen overnieuwsgierigheid, ijdele nieuwsgierigheid. Het heeft velen doen dwalen. Allereerst hamert Calvijn dus op het belang van de strijd en hierin het kruis te dragen, niet zomaar zoveel mogelijk weetjes te verzamelen, ditjes en datjes. Men moet niet zomaar van alles op de hoogte willen zijn, zoals naar het getal van hen die zich op dwaalwegen bevinden. Er is een grote roddelindustrie in het kerkwezen omtrend deze dingen.

Het kruis gaat in tegen de leer van het vlees. Zo wordt de mens beteugeld binnen de enge grenzen, zegt Calvijn. Calvijn heeft het dus niet zomaar over de enge poort, maar ook over een eng pad met enge grenzen. We mogen het dus niet uitstellen. Mensen proberen eraan te ontkomen, en komen zo op de wegen des doods terecht, de brede wegen waarop ze alles naar hartelust kunnen verzinnen. Calvijn roept hen van deze wegen terug en roept hen op nederig zich toe te wijden aan het enge pad met de enge grenzen, tot behoud van hun zielen en tot het binnengaan van het eeuwige leven. De mens moet zich laten binden. Calvijn richt hierbij de aandacht op het hemelse touw, waar ook de nieuwe bijbel veel over gaat.

Calvijn bespreekt deze weg dieper in de wildernis niet alleen als een enge weg, maar ook een doornige weg. Er gaan hier pinnen door het vlees, ook een belangrijk onderwerp in zowel de oude als de nieuwe bijbel. Op deze enge en doornige weg waar Calvijn over spreekt moet men loskomen van de wilde en teugelloze schaamteloosheid. Het is als een wild zwijn. Het is een gevecht met de wellusten van het vlees. Calvijn roept in zijn leer de mens op om het vlees te ontmaskeren en te doden.

Het vlees leidt de mens door de wijde poort van de dood. Dat doet het vlees door valse gerustheid te schenken. De mens neemt het vaak gretig aan. Calvijn waarschuwt ertegen. Schaamteloosheid brengt valse gerustheid, als drugs. En ze sleuren elkaar allemaal mee. Het vlees vindt het heerlijk in groepen te werken. En zo storten ze elkaar in het verderf. Oh, alle wellusten des duivels vinden wij hier.

Men denkt niet dat men omkomt vanwege het grote getal van meespelers. Ze zijn in gezelschap van een grote menigte, en daarom voelt het voor hen anders, voelen ze zich gesteund. Zo omschrijft Calvijn het als een soort drugs. Velen verliezen de moed omdat het getal van de gelovigen zo klein is, zegt Calvijn. Ze hebben niet geestelijk leren denken, maar denken vleselijk. Ze zijn alleen onder de indruk van grote getallen, een vorm van materialisme. Zo hechten ze zich in het vlees en wanen henzelf schoon. Met de hemel hebben ze geen binding. Ze hebben een hemel op aarde gebouwd, een toren van Babel. De hoer heeft zwarte tattoeages en haar nagels zijn zwartgemaakt. Ze hebben een verbond gesloten met de dood. Het zijn rovers, piraten op hun schepen. Ze willen niet leren, maar grijpen. Ze willen volgen, maar niet geleid worden.

Het kost wat om de wereld vaarwel te zeggen, zegt Calvijn. (Verkl. Matth. 7:13) Het kost wat om ons naar het gedrag van weinigen te vormen. Hier komt het op neer in de leer van Calvijn, dat hij zegt dat door een verkeerde eigenliefde de in het hart gegraveerde gerechtigheid is verkracht. (Verkl. Matth. 7:12)

HET EVANGELIE VAN C. STEENBLOK

Wat we om ons heen zien zijn gimmicks, reclame spotjes. Je kunt je zo achteruit draaien. De jeugd van tegenwoordig wordt geleerd om als flessen drank te zijn. Dat is wat tattoeages doen met jongeren, en daarna hebben ze spijt. Wee degene die deze jongelingen tot zulke dingen verleiden.

C. Steenblok noemde het in zijn dogmatiek ‘kunstbloemen zonder wortel’. (blz. 367, nr. 1820) Ik had een droom waarin ik een kamer zag van een jongeling. De flesjes alcohol schoven heel snel door de kamer, en ook de flesjes parfum. En ze hadden striptease posters van anderen die zich uitkleden, net als het drinken van een glaasje sterke drank. Zo is de mens verworden, maar het begon bij de ouders, bij de ouderen. Die hadden het goede voorbeeld moeten geven. Oh wee hen, die hun kinderen niet over de gevaren van deze wereld inlichten, hoe men bedrogen wordt, waar de nieuwe bijbel ook over spreekt. De tattoeages hebben hen gebrandmerkt tot slaven der zonde.

C. Steenblok wees de weg terug tot het onder ogen komen van de grootte van

dit zwijn, de zonde, de wereldse begeerten. Het is onmogelijk om zonder begeerten te leven, maar laten het de begeerten des Heeren zijn. Ik zag de grot van Jezus geopend, in de wildernis, en het was een doorgang tot diepere wildernissen, waar pelgrimmen toe naderden, tot de geheimenissen des Heeren. Onderwijst daar uw kinderen in. Laat hun zielen niet ten onder gaan. Wijst hen de weg. Vertel hen over de brede weg die tot verderf leidt, en vertel hen over het smalle pad wat ten leven leidt.

Mensen lopen rond alsof ze flessen drank zijn. Zo zijn ze geconditioneerd, en ze gebruiken anderen ook als flessen drank. De mens is vol vraatzucht en drinkzucht. C. Steenblok wees erop dat buik en spijze, en dus ook drank, teniet gedaan zouden worden. Als er dan nog eten en drinken voorkomt, zoals de leeuw die stro zal eten als de rund, dan moet dat zinnebeeldig opgevat worden. (blz. 449, nr. 2211)

Nu al moeten wij deze zinnebeelden leren. C. Steenblok noemt het geestelijke verhoudingen die nu nog in aards-tijdelijke beelden worden voorgesteld. Maak er niet teveel van. Leer te gaan tot het diepere. Het zijn slechts gelijkenissen, geheimenissen, waar de nieuwe bijbel uitvoerig over spreekt.

F. Mallan noemt het een smalle weg die begaan moet worden, een ontledigende weg voor de ziel, waarop het vlees gekruisigd en gedood moet worden. Calvijn liet ook het belang zien dat het vlees getemd en beteugeld moest worden. C. Steenblok en zijn opvolger F. Mallan waren als Elia en Elisa door de Heere gegeven. Zij richtten zich allereerst op het belang van diagnose. Zij waren dokters voor het volk.

Zo kwam 1953 op adelaarsvleugelen. De steenblokkianen ontmaskerden de kerk als zwaar Laodiceaans. Ze ontmaskerden de sterke drank die er gedronken werd, en er werd door hen opgeroepen tot soberheid. Men moest de doodstaat van de mens onder ogen komen. Dat was een zeer calvinistisch principe. Calvijn wees er op als het belangrijkste en voornaamste van zijn leer.

Als we de voet van kerkelijk Nederland zien, dan zien we de eerste teen, de grote teen, als de gereformeerde kerk die kwam opzetten aan het einde van de jaren 1800, om de kerk terug te roepen tot de Nederduits gereformeerde kerk die zij was ten tijde van Alva. Zo heette deze kerk eerst ook. De tweede teen is de christelijk gereformeerde kerk, de derde teen de oud gereformeerde kerk, de vierde teen de calvinistische kerk, en de vijfde teen de steenblokkiaanse kerk. Ze werken met elkaar samen in de strijd tegen de kunstkerk zonder wortelen. Deze kunstkerk heeft geen voeten. De voeten des Heeren moeten weer terugkomen, tot herstel van de Nederduits gereformeerde kerk, de moederkerk van Nederland. Dat is geen gebouw, maar een hart met principes, zoals de nieuwe bijbel catechismus stelt.

Het is een strijd tegen de valse romantiek die in de kerk is binnengeslopen, die als een slaapdrank is uitgegoten in de monden van de mens. De mens ligt aan verkeerde borsten, aan de borsten van de hoer. Oh, beseft toch dat zij komt met religieuze gewaden. Beseft toch dat zij komt met een verentooi aan bijbelverzen. Zij is met de bijbel bewapend om te verleiden. Zo ging ook eens de duivel tot Jezus.

De rechtvaardige echter zal groeien als een palmboom in het Woord, omdat hij tot de wortelen is gegaan, tot de diepte. Pas op voor de holle, lege woorden zonder inhoud. Pas op met namengooierij en lettergooierij. Keer weder tot de voeten des Heeren, die de moederkerk zijn. Laten we wel het onderscheid kennen tussen de lagere, materiële kerk hierin en de hogere, geestelijke kerk. Wij moeten er niet vleselijk aan gehecht zijn, maar het in het grotere verband brengen.

Er werd een nieuw evangelie gepredikt in 1953, wat al heel oud was, want ook Kersten en Calvijn hadden het er over gehad. Men moest loskomen van het kunst-evangelie zonder wortels. Er moest afgerekend worden met het kunstmatige, overromantische evangelie wat men ervan had gemaakt door het wegsnijden van de wortels. De kerk was tot bloemist geworden. Dode bloemen die voortijdig in hun vaasjes stierven, en het werd verkocht.

Die pijn voelen we, in ons hoofd. Het knaagt. Het is een groot kruis. Het is de doornenkroon. Het is opdat wij het kunst-evangelie zonder wortelen, het piraten-evangelie, ontgroeien. Zou God niet groot genoeg zijn om ons van deze slaventattoeages in onze zielen te verlossen ? De nieuwe bijbel catechismus hamert op de grootheid van God : Altijd is God groter.

We voelen de pijn. Het zijn de weeën van de nieuwe schepping.

TEKSTEN VOOR DEZE WEEK :

‘De echte godsvrucht is niet wel van de valse te onderkennen, dan in de beproeving.’

- Calvijn in zijn verklaring van Mattheus 7:24

‘Daar het vlees zich gaarne vleit, beloven velen zich een gemakkelijke ingang tot het leven, en veroorloven zich desniettemin alles.’

- Calvijn in zijn verklaring van Lukas 13:24